

SKaPa, syfte och processer

Artikeln är hämtad ur SKaPa Årsrapport 2014

För att skapa bästa möjliga vård finns nationella kvalitetsregister. De används av svensk hälso- och sjukvård och omsorgsverksamhet för löpande lärande, förbättring, forskning samt ledning och kunskapsstyrning.

Svenskt kvalitetsregister för Karies och Parodontit, SKaPa, är ett kvalitetsregister för tandvården. Registret är öppet för tandvård såväl i offentlig som privat regi. Deltagande i registret är frivilligt och beslutas av vårdgivaren. SKaPa utgör grund för uppföljning och kunskapsutveckling och möjliggör förbättringar av vårdens processer och resultat. SKaPa ska vara ett kunskaps- och vårdutvecklingscenter för tandvården.

Syfte med SKaPa

- Syftet med SKaPa är att medverka till förbättrad munhälsa genom att:
- Utveckla vårdens kvalitet och behandlingsresultat för såväl preventiva och sjukdomsbehandlande som reparativa/operativa metoder
- Stödja vidareutvecklingen av nationella riktlinjer
- Ge underlag för forskning

Detta kan uppnås bland annat genom att:

- Tillhandahålla demografisk information om besöksvanor i tandvården
- Tillhandahålla deskriptiv epidemiologisk information
- Utvärdera effekter av vårdprogram och insatt behandling
- Ge underlag för uppföljning, till exempel av nationella riktlinjer
- Ge incitament till noggrannare vårddokumentation
- Arbeta för högre funktionalitet i tandvårdens journalsystem
- Göra analyser av specifika frågeställningar

SKaPas arbete vilar på följande värdegrund

Deltagarorganisationerna ska uppleva att de har nytta av att delta i SKaPa vars arbete ska präglas av stringens, effektivitet, kreativitet, öppenhet, respekt och ödmjukhet. SKaPa ska präglas av lyhördhet för både patienternas och behandlarnas integritet. Detta ska balanseras mot den öppenhet som krävs för vårdutveckling baserad på jämförande data.

Stadgar, avtal och regelverk

SKaPas stadgar reglerar bland annat beslutsordning, forskningsfrågor och publicering av information. SKaPa samverkar med deltagarorganisationerna och med Registercentrum Syd och Registercentrum Sydost (kompetenscentrum till stöd för utveckling av kvalitetsregister).

SKaPa följer gällande lagstiftning, såsom patientdatalagen (2008:355) som reglerar vårdgivares behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvården och inom kvalitetsregistrens verksamhet.

Lagreglering

Personuppgifter i nationella och regionala kvalitetsregister får enligt 4§ 7 kap. patientdatalagen (SFS 2008:355) behandlas för ändamålet att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra vårdens kvalitet. Personuppgifter som behandlas för de ändamål som anges i 4 § får också behandlas för ändamålen (i) framställning av statistik, (ii) för forskning inom hälso- och sjukvården (5§ 7 kap. samma lag).

Patientinformation

Varje deltagande organisation ska i väntrummen ha en skylt som informerar om SKaPa. Skylten är standardiserad och beställs av deltagarorganisationen i samband med anslutningsmötet. SKaPa tillhandahåller en patientinformationsbroschyr som ska finnas tillgänglig för patienter som vill ha ytterligare information utöver vad som anges på väntrumsskylten. Av texten framgår vart patienter kan vända sig om de önskar att uppgifter om deras vård inte ska rapporteras till SKaPa eller om de vill ha uppgifter raderade. Patientbroschyren finns tillgänglig på ett antal språk. Varje deltagarorganisation bör även på annat sätt informera patienterna om hur de kan ta del av informationen. Det kan till exempel göras i kallelsebrev. Om en patient väljer att avstå från att delta i SKaPa ska organisationen ha rutiner för att garantera att data inte levereras samt meddela SKaPa att redan överförda uppgifter i sådana fall ska raderas ur registret. Det centrala personuppgiftsansvaret (CPUA) har Landstingsstyrelsen, Landstinget i Värmland. Personuppgiftsombud är Hans Landtmansson.

Publik information

För patienter och övriga intressenter finns information på aggregerad nivå redovisad i årsrapporter som finns tillgängliga på SKaPas websida (www.skapareg.se). SKaPa stödjer en utveckling mot att redovisa information i form av Öppna jämförelser.

För vårdorganisationer i SKaPa

För SKaPa är det viktigt att i enlighet med kvalitetsregistrets syften tillgodose deltagarorganisationernas behov av information för att systematiskt och fortlöpande utveckla vårdens kvalitet. Deltagarorganisationerna i SKaPa har möjlighet att få del av sina egna data. För detta håller SKaPa på att vidareutveckla rapportportalen, där deltagarorganisationen kan jämföra sina egna data på kliniknivå med data från andra deltagarorganisationer på aggregerad nivå.

Forskning

Uttag för forskningsändamål ska vara godkända av etikprövningsnämnd och ha granskats av SKaPas vetenskapliga råd. Beslut om uttag görs av central personuppgiftsansvarig myndighet.

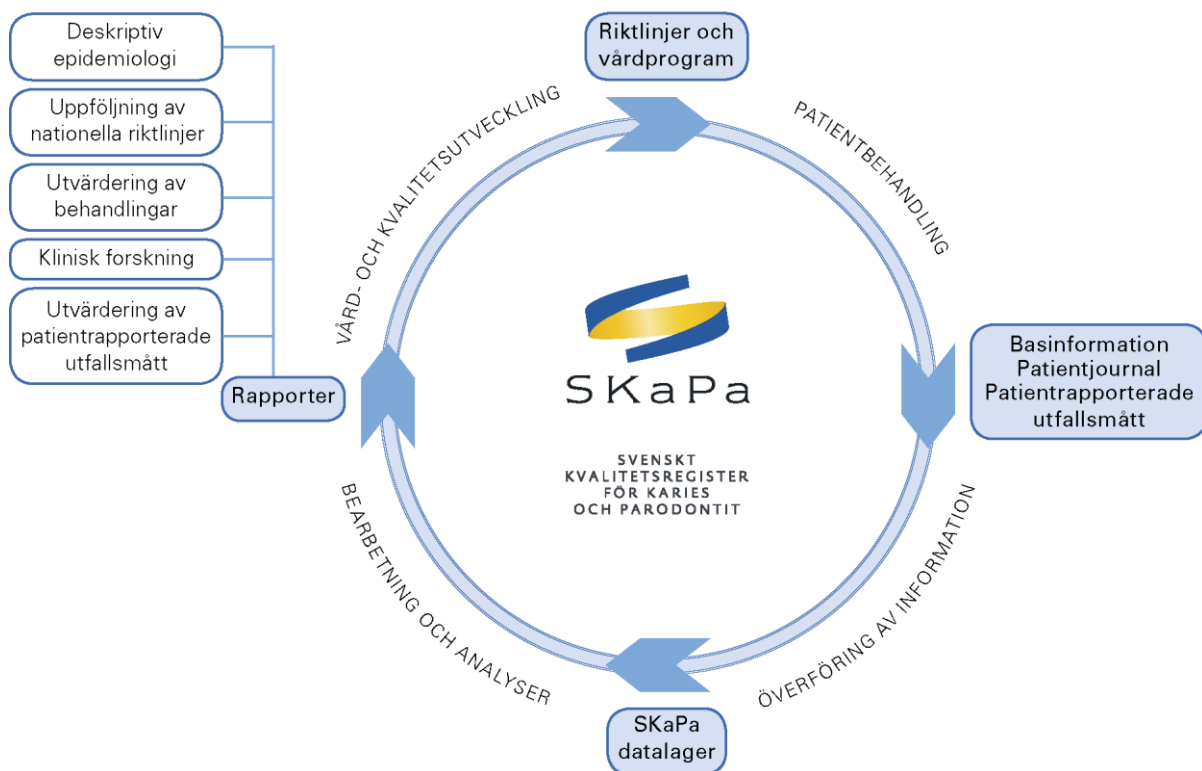
Kvalitetsindikatorer i Socialstyrelsen

SKaPa anges som datakälla för ett antal av Socialstyrelsens kvalitetsindikatorer, som redovisas i årsrapport och rapportportal.

Deltagande organisationer

Idag finns alla folktandvårdsorganisationer med i SKaPa utom folktandvården i Halland och på Gotland. På den privata sidan levererar fortsatt en Praktikertjänstmottagning i Visby uppgifter till SKaPa. Under 2015 har alla Praktikertjänsts mottagningar som använder journalsystemet FRENDA anslutits till SKaPa. Dessa finns inte representerade i denna Årsrapport då de levererar uppgifter från och med 2015. För Folktandvården Gotland gäller att de inväntar färdigställande av funktionalitet i journalsystemet Opus för att de ska kunna leverera uppgifter och för Folktandvården Halland har anslutningsprocessen startat.

SKaPa-konceptet

F Huvudprocesser i SKaPa (se figur)

Kvalitetsregistret SKaPa innehåller följande huvudprocesser:

- Systemfunktioner för filhantering av information om patientbehandlingar
- Systemfunktioner för överföring och lagring av vårdinformation
- Bearbetning, analyser och rapporter
- Vårdutveckling med stöd av information från SKaPa.

SKaPas strävar efter att stödja verksamhetsutveckling i deltagarorganisationerna och ordnar användarmöten/seminarier där resultaten diskuteras.

SKaPas systemfunktioner

SKaPas datalager innehåller alla uppgifter som de anslutna deltagarorganisationerna har levererat. Fyra journalsystem (Efficca/LifeCareDental, Carita, T4, FRENDA) har funktionalitet för att kunna leverera information till SKaPa. Ytterligare ett journalsystem (Opus) håller på att färdigställa sin funktionalitet.

Uppgifterna från deltagarorganisationernas journalsystem om enskilda patienter levereras i en s.k. ETL-process (Extraction, Transformation, Loading):

- Extraction innebär uttag av information från olika journaldatabaser,
- Transformation innebär att informationen från de olika journalsystemen får en gemensam struktur så de kan jämföras
- Loading innebär att informationen sparas i databastabeller i SKaPas datalager.

Sju filtyper levereras till SKaPa via säker filöverföring varje natt. De innehåller uppgifter om klinik, behandlare, patient, status, tillstånds- och åtgärds-koder samt riskbedömning. Som exempel kan nämnas att statusobservationer inkluderar uppgift om intakta tänder, kariesade tänder (D1, D2, D3, sekundärkaries), tänder med djupa fickor, blödning och pus, mobilitet och furkationsinvolvering, frakturer, slitage men också uppgifter om tidigare utförd vård såsom fyllningar, kronor, broar, implantat och proteser. Uppgifterna levereras på tandyttnivå. Det innebär att SKaPa kan identifiera vilken tand och tandyta som statusuppgiften gäller. Alla TLV:s tillstånds- och åtgärds-koder levereras.

Uppgifterna laddas till SKaPas datalager. Datalagret innehåller för närvarande uppgifter om 4,98 miljoner patienter. I SKaPa görs bearbetning och summering av uppgifterna i datalagret för att underlätta analys och återkoppling av uppgifterna.

Ett antal rapporter finns sökbara i SKaPas rapportportal. Rapportportalen är under vidareutveckling för att möjliggöra för fler att få tillgång till rapporter i portalen.